

Marta Germušková - Tvorba duchovne orientovaných spisovateľov

(Germušková, M.: Tvorba duchovne orientovaných spisovateľov. Praha: Verbum, 2010; 186 s. ISBN 978-80-904415-1-4.)

Anna Švecová, Filozofická fakulta PU, Inštitút slovakistických, mediálnych a knižničných štúdií v Prešove, anna.svecova@gmail.com

Monografia doc. Germuškovej s názvom *Tvorba slovenských duchovne orientovaných spisovateľov* je publikáciou zaoberajúcou sa interpretáciou slovenskej duchovnej literárnej tvorby v rozmedzí 20. a začiatkom 21. storočia. Prvá kapitola knihy poskytuje náhľad do problematiky teopoetiky a otvára priestor pre zaznamenávanie spisovateľskej kresťansko-humanistickej orientácie slovenských prozaikov, ktorá je náplňou druhej kapitoly. V rámci tejto druhej kapitoly doc. Germušková poskytuje konkrétne interpretácie diel jednotlivých autorov. V textoch Kristíny Royovej vychádza zo zamerania sa na problém asymetrie medzi etickými a estetickými presahmi nachádzajúcimi sa v próze *Bez Boha na svete*. Ďalej poskytuje interpretačné náhľady do diel Vincenta Šikulu, Zuzany Kuglerovej-Kozičovej a Daniela Pastirčáka. V dielach uvedených slovenských prozaikov je analyzovaný ich prístup ku kresťansko-humanistickej sfére, ktorá je špecificky zastúpená dialógmi, autodialógmi či monológmi postáv, ako je tomu v diele K. Royovej *Bez boha na svete*, alebo Šikulovho poukazovania na vernosť Vatikánu v diele *Udri pasiera*, ako aj všadeprítomnej symboliky kríža. V Pastirčákovej tvorbe doc. Germušková poukazuje skrz optiku autorovej konverzie na presah tohto momentu do diela zastúpenom v motivácii postáv, objavovaní mysterióznej ženskej postavy či esteticko-etických súvzťažnostiach, ktoré sa dajú chápať ako hlboko zduchovené. Jedným z badateľných zámerov autorky bolo zrejme poskytnúť možnosť kritickej čitateľskej reflexie v rámci diel, ktoré rozhodne nenapĺňajú súčasný dopyt po brakovom type literatúry, ale umožňujú rozvinúť u čitateľa vnútorný dialóg. Ako autorka už v úvode svojej publikácie uvádza, bezduchosť súčasnej spoločnosti podporovaná relativizáciou hodnôt vrcholiacou diktátom vypočítavosti a amorálnosti rozhodne vyžaduje zvnútornenú reflexiu, ktorú jej môže poskytnúť predovšetkým vyššie uvedená duchovne orientovaná literatúra. V poslednej, tretej, kapitole sa doc. Germušková zaoberá problematikou slovenskej básnickej tvorby autorov, u ktorých je zreteľná duchovná intencia podobného charakteru, ako je tomu v uvedených prózach. Či už sa jedná o olivovsky povedané „gotizovanie“ ľudského individua v poézii P. Ušáka-Olivu, či katolíckeho autora J. Šveca Slavkoviana, S. Veigla ako zástupcu modernej slovenskej spirituálnej tvorby alebo P. Straussa a M. Rúfusa - „poeta sacer“ – v každom prípade je vzťah týchto autorov-poetov k duchovnu neprehliadnuteľný, zosobnený a hlboký. Práve tieto črty vyzdvihuje vo svojej monografii autorka a poskytuje priestor pre to, aby si mohol čitateľ uvedomiť, že napriek osobnej rozdielnosti, je duchovná povaha diel všetkých zmienených autorov nielen zjednocujúca, ale aj povzbudzujúca a pozitívne konštituujúca jeho hodnotový rámec.